

— LASTEAED —
KELLUKE

**VIRU-NIGULA VALLA LASTEAED KELLUKE
ÕPPEKAVA**

SISUKORD

1. ÜLDSÄTTED.....	3
2. LASTEASUTUSE LIIK JA ERIPÄRA.....	3
SOBITUSRÜHMA TÖÖ PÕHIMÕTTED.....	6
3. ÕPPE- JA KASVATUSTEGEVUSE KORRALDUS (PÄEVAKAVA KOOSTAMISE PÕHIMÕTTED, ÕPPE- JA KASVATUSTEGEVUSE KAVANDAMISE PERIOODI PIKKUS, SEALHULGAS SUVEPERIOODIL).....	6
3.1. ÕPPE- JA KASVATUSTEGEVUSE KAVANDAMINE.....	7
3.2. ÕPPEKÄIKUDE LÄBIVIIMISE KORRALDUS.....	9
3.3. ELEKTROONILINE INTERNETIPÕHINE INFOSÜSTEEM ELIIS.....	9
4. LAPSE ARENGU ANALÜÜSIMISE JA HINDAMISE PÕHIMÕTTED, SEALHULGAS KORRALDUS.....	10
4.1. PEDAGOOGI POOLT KOOSTATUD ARENGUMAPP LÄHTUB LAPSEST JA SISALDAB.....	11
4.2. HINNATAVAD ÜLDOSKUSED.....	12
5. ERIVAJADUSTEGA LAPSE ARENGU TOETAMISE PÕHIMÕTTED, SEALHULGAS KORRALDUS.....	13
6. KOOLIVALMIDUSE HINDAMINE JA KORRALDUS.....	14
6.1. KOOSTÖÖ VALLA KOOLIDEGA.....	15
7. LAPSEVANEMATEGA KOOSTÖÖ PÕHIMÕTTED, SEALHULGAS KORRALDUS.....	15
8. ÕPPE- JA KASVATUSTEGEVUSE EESMÄRGID, PÕHIMÕTTED, SISU JA LAPSE ARENGU EELDATAVAD TULEMUSED ÕPPEKAVA LÄBIMISEL VANUSETI.....	16
8.1. ÕPPE- JA KASVATUSTEGEVUSE ÜLDEESMÄRK ON LAPSE MITMEKÜLGNE JA JÄRJEPIDEV ARENG KODU JA LASTEASUTUSE KOOSTÖÖS.....	16
8.2. VIRU- NIGULA VALLA LASTEAEDE KELLUKE ÕPPE- JA KASVATUSTEGEVUSE LÄBIVIIMISE PÕHIMÕTETEKSI ON.....	17
8.3. ÕPPE- JA KASVATUSPROTSESSI ÜLESEHITAMISE ALUSEKS ON ALLJÄRGNEV ÕPIKÄSITUS.....	18
8.4. ÕPPE – JA KASVATUSTEGEVUSE SISU.....	18
8.5. ÕPPE- JA KASVATUSTEGEVUSE EESMÄRGID, PÕHIMÕTTED, SISU JA LAPSE ARENGU EELDATAVAD TULEMUSED 2-3 AASTASTEL, 4-5 AASTASTEL JA ÕPPEKAVA LÄBIMISEL 6 -7 AASTASTEL ESITATAKSE SEITSMES VALDKONNAS (EDASPIDI VALDKOND) NING DIGIÕPPES.....	19
8.5.1. VALDKOND MINA JA KESKKOND.....	19
8.5.2. VALDKOND KEEL JA KÕNE.....	23
8.5.3. VALDKOND EESTI KEEL KUI TEINE KEEL.....	24
8.5.4. VALDKOND MATEMAATIKA.....	25
8.5.5. VALDKOND KUNST.....	26
8.5.6. VALDKOND MUUSIKA.....	27
8.5.7. VALDKOND LIIKUMINE.....	28
8.5.8. DIGI- JA ROBOOTIKA VALDKOND.....	29
9. ÕPPEKAVA UUENDAMISE JA TÄIENDAMISE KORD.....	30
10. LISAD.....	31

1. ÜLDSÄTTED

Viru- Nigula valla lasteaia Kelluke õppekava on õppe- ja kasvatustegevuse alusdokument, mis on koostatud riikliku õppekava alusel. Viru- Nigula valla lasteaia Kelluke õppekava on koostatud ja arendatud kõikide lasteasutuse pedagoogide osalusel.

Viru- Nigula valla lasteaia Kelluke õppekava määrab kindlaks lasteasutuse:

1. liigi ja eripära;
2. õppe- ja kasvatustegevuse korralduse (päevakava koostamise põhimõtted, õppe- ja kasvatustegevuse kavandamise perioodi pikkus), sealhulgas suveperioodil;
3. lapse arengu analüüsimise ja hindamise põhimõtted ning korralduse;
4. erivajadustega lapse arengu toetamise põhimõtted ning korralduse;
5. lapsevanematega koostöö põhimõtted ning korralduse;
6. õppe- ja kasvatustegevuse eesmärgid, põhimõtted, sisu ja lapse arengu eeldatavad tulemused 2-3 aastastel, 4-5 aastastel ja õppekava läbimisel 6-7 aastastel lastel;
7. õppekava uuendamise ja täiendamise korra.

2. LASTEASUTUSE LIIK JA ERIPÄRA

Viru – Nigula valla lasteaed Kelluke on 15 rühmaga munitsipaallasteaed kuni seitsmeaastastele lastele. Lasteaia rühmad asuvad valla territooriumil kolmes majas:

- Kunda maja: Koidu 75, 44108 Kunda, telefon 3221259, 3221557, e-mail: direktor@lasteaedkelluke.ee
- Viru- Nigula maja: Maarja 9, 44001
- Viru-Nigula Aseri maja: Kooli 2, 43401 Aseri.

Lasteaial on oma koduleht www.lasteaedkelluke.ee, lasteaed kasutab infosüsteemi ELIIS, lasteaia tegemisi kajastatakse Viru-Nigula valla lasteaed Kelluke facebook sotsiaalmeedia kontol.

MISSIOON: toetada last tema arengus ainulaadseks ennast ja teisi austavaks õnnelikuks iseseisvaks isiksuseks.

VISIOON: Hea mainega lasteaed, kuhu tulevad rõõmuga nii lapsed kui täiskasvanud.

PÕHIVÄÄRTUSED:

- Lapsesõbralikkus ja individuaalsusega arvestamine
- Loovus ja loovad isikud
- Koostöö lastevanematega
- Tervis
- Elukestev õpe
- Meeskonnatöö ja head suhted
- Ettevõtlikkus

ERIPÄRA:

1. Viru-Nigula valla lasteaed Kelluke õpetaja jagab põhimõtet, et kõik otsused lähtuvad lapsest, sest ta armastab lapsi ja tema esimene soov on teha hästi tööd, mis talle meeldib. Viru-Nigula valla lasteaed Kelluke õpetaja jaoks on laps loov, koostöövalmis, aktiivne uurija ja õppija.
2. Viru-Nigula valla lasteaed Kelluke toimub õppetöö eesti keeles. Lasteaed pakub eesti keelest erineva emakeelega lastele eestikeelset keskkonda. Eesti keele õpe toimub lõimitud tegevuste kaudu. Lasteaia personali koosseisus on eesti keele kui teise keele õpetaja. Osaleme HTM pilootprojektis professionaalne eestikeelne õpetaja vene õppekeelega rühmas. Pilootprojektis osaleb Aseri Öökullide rühm.
3. Õpetajad kasutavad erinevaid meetodikaid (Kiusamisest vabaks lasteaed, Ettevõtlik lasteaed, projektõpe, terviseedendus jm), mis lisavad võimalusi laste oskuste ja võimete mitmekülgses arenguks.

Viru-Nigula valla lasteaed Kelluke õppekava

4. Viru-Nigula valla lasteaed Kelluke omab õigust kasutada Kiusamisest vabaks lasteaia metoodikat. Kiusamisest vaba lasteaia metoodika alusel töötab Krõllide rühm Kunda majas, Lepatriinude ja Liblikate rühm Viru- Nigula majas.
5. Viru-Nigula valla lasteaed Kelluke kuulub Tervist Edendavate Lasteaedade võrgustikku.
6. Viru-Nigula valla lasteaed Kelluke on Ettevõtlik lasteaed (baastase alates aastast 2019).
7. 2023. aasta mäsis liitus Viru-Nigula valla lasteaed Kelluke Rohelise Kooli programmiga.
8. Koostöö Viru-Nigula valla raamatukoguga tagab vajamineva lastekirjanduse kiire kättesaadavuse, toimuvad jututoad raamatukogus.
9. Spordisaalid ja õuealad loovad head võimalused laste füüsiliste võimete arenguks ning tervise tugevdamiseks.
10. Erinevad puud lasteaia territooriumil, metsa lähedus ning meri Kundas ja Aseris võimaldavad läbi viia mitmekülgeid arendavaid tegevusi looduses. Aseri lasteaia kõrval metsas paikneb alevi tervise-matkarada. Kunda lasteaed saab loodusvaatlusteks kasutada lasteaia läheduses olevat metsarada, Viru-Nigula lasteaed Maarja kabeli ümbrust. Kunda lasteaia territooriumil on suur mägi talvelõbude nautimiseks.
11. Traditsioonilisteks üritusteks on kujunenud: spordipäevad, rahvakalendri tähtpäevad, kevadkontsert, heategevusüritused, jõuluhommikud, matkad loodusesse ja paikkonna ajalooa seotud paikadesse, Eesti vabariigi aastapäeva suurejooneline tähistamine, Kevadtormike.
12. Viru-Nigula valla lasteaias on moodustatud sõime-, aia-, liitrühmad ning sobitusrühm. Sõimerühmas on pooleteise kuni kolmeaastased lapsed, aiarühmas kolme- kuni kuueaastased, koolieelses rühmas on kuue- kuni seitsmeaastased, sobitus- ja liitrühmas on kahe- kuni seitsmeaastased lapsed.
13. Rühma registreeritud laste arv lasteasutuses on järgmine:
  - sõimerühmas kuni 14 last
  - aiarühmas kuni 20 last
  - liitrühmas kuni 18 last
  - sobitusrühmas kuni 18 last

SOBITUSRÜHMA TÖÖ PÕHIMÕTTED

- Sobitusrühma kuuluvad diagnoositud erivajadusega lapsed koos teiste lastega;
- Sobitusrühmas on laste suurim lubatud arv väiksem kui teistes lasteasutuse rühmades, arvestades, et üks erivajadusega laps täidab kolm kohta.
- Erivajadusega laps võetakse sobitusrühma vastu vanema kirjaliku avalduse alusel või nõustamiskomisjoni soovitusel;
- Vanem informeerib avalduses lasteaikoha saamiseks lapse terviseseisundist tulenevatest eritingimustest;
- Vanem esitab lapse lasteaeda tülles lasteaiale lapse rehabilitatsiooniplaani (kui see on hetkel lapsele koostatud) vm dokumendi, mis aitab kaasa lapse arengu toetamisele ning turvalise kasvukeskkonna loomisele;
- Sobitusrühma töö eesmärk on luua võimalikult arendav ja turvaline keskkond erivajadusega lapsele;
- Sobitusrühmas tagatakse vajalik eriabi meetodiliste ja korralduslike meetmetega, spetsiifilise õppe- ja kasvatustööga ning abivahendite kasutamisega;
- Erivajadusega lastele koostatakse individuaalne arengukava; sobitusrühma õppekava, päevakava ja tegevuskava on samasugune nagu tavarühmades;
- Sobitusrühma õpetaja on läbinud eripedagoogilise täiendkoolituse;
- Sobitusrühmaga teeb koostööd eripedagoog ja/ või logopeed.

3. ÕPPE- JA KASVATUSTEGEVUSE KORRALDUS (PÄEVAKAVA KOOSTAMISE PÕHIMÕTTED, ÕPPE- JA KASVATUSTEGEVUSE KAVANDAMISE PERIOODI PIKKUS, SEALHULGAS SUVEPERIOODIL)

Viru- Nigula valla lasteaias Kelluke on korraldatud õppekasvatustöö 1. septembrist 31. augustini. Suvekuudel on rühmad liidetud. Kunda lasteaed on kogu aasta avatud. Aseri ja Viru-Nigula lasteaiaid on juulis kollektiivpuhkusel. Juulikuus on lapsevanemal võimalus Aseri ja Viru-Nigula lasteaia nimekirjades olevaid lapsi tuua Kunda lasteaia suverühmadesse.

Viru-Nigula valla lasteaed Kelluke õppekava

Õppe- ja kasvatustegevus tugineb rühma päevakavale, mis määrab vastavalt laste eale päevarütm, kus vahelduvad igapäevatoimingud, laste mäng, vabategevused ja pedagoogi kavandatud õppe- ja kasvatustegevused.

Lasteasutuse päevakava kinnitab direktor.

PÄEVAKAVA	SÕIMERÜHMAD	AIARÜHMAD
Laste saabumine lasteaeda, info lastevanematega, vaba tegevus, lõimitud tegevused, hommikuring	7.00 - 8.30	7.00 - 8.30
Hommikusöök	8.30 – 9.00	8.30 – 9.00
Hommikuring, lõimitud tegevused toas ja õues	9.00 – 11.30	9.00 – 12.15
Lõunasöök	12.00 - 12.30	12.30 - 13.00
Puhkeaeg	13.00 - 15.00	13.00 - 15.00
Individuaalne töö	15.00 - 15.30	15.00 - 15.45
Õhtuode	15.30 - 16.00	15.45 - 16.15
Lõimitud tegevused, individuaalne töö lastega, laste koju saatmine, info vahetus lastevanematega	16.00 - 18.00	16.15 - 18.00
Valverühm	18.00-19.00	18.00-19.00

3.1. ÕPPE- JA KASVATUSTEGEVUSE KAVANDAMINE

1. Rühma õpetajad kavandavad koostöös rühmale, kus nad on õpetajad, õppe- ja kasvatustegevuse aasta tegevuskava poolaasta kaupa. Rühma tegevuskavas esitatakse:

- rühma liik;
- rühma õppe- ja kasvatustegevuse eesmärgid;
- õppe- ja kasvatustegevuse läbiviimise põhimõtted;
- üldine ürituste kava rühmaürituste ja tähtpäevadega, õppekäigud;
- koostöö lastevanematega;
- lapse arengu hindamise (sh arengumappide koostamise) plaan

Viru-Nigula valla lasteaed Kelluke õppekava

2. Õppe- ja kasvatustegevusi viivad enamuses rühmades läbi kaks õpetajat. Igas rühmas töötab ka õpetaja abi, kes abistab õpetajaid õppetegevuste läbiviimisel.
3. Viru-Nigula valla lasteaias on kuus rühma (3 sõime- ja 1 aiarühm Kunda majas, 1 aiarühm Aseris ja 1 Viru-Nigulas), kes töötavad üheõpetaja süsteemis, st. rühmas on üks õpetaja, assistent ja õpetaja abi.
4. Muusika- ja liikumistegevused toimuvad vastavalt kooskõlastatud ajalisele plaanile, mis on paindlik ja võimaldab vastavalt vajadusele teha muudatusi. Iga nädal toimub igale rühmale kaks planeeritud muusikategevust muusikaõpetaja juhtimisel, liikumisõpetaja juhtimisel kaks planeeritud tegevust, Kunda maja aiarühmades kolm liikumistegevust. Liikumistegevustest üks tegevus toimub õues.
5. Suveperioodil viibivad lapsed suurema osa ajast õuetegevustes ning olulisel kohal on laste poolt algatatud tegevused ja mängud. Õppetegevused kavandatakse paindlikult hetkeolukorrast lähtuvalt.
6. Õppe- ja kasvatustegevuse kavandamisel arvestavad pedagoogid lapse arengutaset, vanust ning lapse huve. Lapse kasvades ja arenedes lähtutakse õppesisu valikul üldjuhul põhimõttest – lähemalt kaugemale, üksikult üldisemale.
7. Rühma õppe- ja kasvatustegevuse kavandamisel esitatakse nädalaplaanides või projektiplaanides eesmärgid valdkondade kaupa, temaatika, õppesisu ja -tegevused, individuaalne töö lastega, mängud, muusika ja liikumine, õuesõpe, mis toetavad antud teemat. Rühma õppe- ja kasvatustegevuse kavandamine on paindlik ja võimaldab pedagoogil teha vajadusel muudatusi.
8. Õppekasvatustegevus planeeritakse, analüüsitakse ja tehakse muudatusi veebikeskkonnas ELIIS.
9. Rühma õppe- ja kasvatustegevus viiakse läbi esteetilises ja turvalises ning üksi ja ühistegevusi võimaldavas keskkonnas. Õppe- ja kasvatustegevus seotakse eelkõige kodukoha inimeste, looduse ja asutustega. Õpitavaga (objektid, nähtused) tutvutakse loomulikus keskkonnas.
10. Tegevuskoha valikul arvestatakse nii üldisi kui ka valdkondade õppe- ja kasvatustegevuse eesmäärke, eri valdkondade sisude ja tegevuste lõimimist, tegevusteks vajalikke vahendeid ning pedagoogide ja personali kaasamist.

3.2. ÕPPEKÄIKUDE LÄBIVIIMISE KORRALDUS

- Õppekäik on õppe- ja kasvatustööd toetav tegevus, mis on kooskõlas lasteaia ja rühma eesmärkidega.
- Transpordikulused kaasatavate õppekäike võimaldatakse aiarühmadele.
- Õppekäigu valmistavad ette õpetajad või õppejuht, kaasates lapsevanemaid ning arvestades teemat ning laste võimeid ja vanust.
- Õppekäik toimub õppetöö ajal soovituslikult ajavahemikus 9.00–13.00, õppekäigu ajaline kestvus sõltub laste vanusest ja sihtkohast.
- Õpetajad informeerivad lapsevanemaid õppekäigule minekust, vajadusel palutakse lastevanemate abi.
- Õppekäigus osalejad (õpetajad ja lapsed) kannavad helkurveste.
- Õppekäigu korraldajad teavitavad lapsi enne õppekäigule minekut käitumisreeglitest ja ohutusnõuetest.
- Rühma õppekäigul peab lapsi saatvate lasteaia töötajate arv olema vastavuses laste suhtarvuga: sõimerühmas kuni kaheksa lapse, liitrühmas kuni kümne lapse, aiarühmas kuni kaheteistkümne lapse kohta üks töötaja.
- Lasteaial on laste rühmaga lasteaia territooriumilt lahkumise kord. Vastavalt sellele täidab õpetaja enne majast lahkumist e-keskkonnas registreerimislehe, kus on ära toodud territooriumilt lahkunud laste arv, täiskasvanute nimed, kontakttelefon, sihtkoht, mineku ja tuleku orienteeruv kellaeg. Registreerimine on nähtav lasteaia juhtkonnale.

3.3. ELEKTROONILINE INTERNETIPÕHINE INFOSÜSTEEM ELIIS

Viru-Nigula valla lasteaias Kelluke kasutatakse internetipõhist infosüsteemi ELIIS, sh digitaalset päevikut. Igal rühmal on oma digitaalne päevik. ELIIS on leitav aadressilt: <https://www.eliis.ee>. Valminud on ka ELIISI mobiilirakendus, mis on saadaval App Store'is ja Google Play's. Mobiilirakendus võimaldab saada informatsiooni kiiremini ja mugavamalt.

ELIISI võimalused **lapsevanemale**: teated/sõnumid; lapse puudumiste märkimine; rühma sündmuste kalender; rühma perioodiplaanid; rühma õppeaasta eesmärgid, põhimõtted, korraldus; lapse arengukaart/koolivalmiduskaart; lasteaia menüü; küsitlustele vastamine.

ELIISI võimlaused **lasteaiale**: rühmapäeviku sissekanded; rühmade õppeaasta eesmärgid, põhimõtted, korraldused; rühmade perioodiplaanid; laste puudumiste, toidukordade märkimine; lapse arengukaardi koostamine; teadete/sõnumite saatmine; aruandlus; töögraafiku koostamine jm.

Digitaalne päevik on Viru-Nigula valla lasteaia ametlik dokument, mis on kohustuslik ja korrektne:

- Õppe- ja kasvatustegevuse sissekanded täidetakse päevikus 1.09-31.08.
- Läbi viidud õppetegevuste kohta teevad õpetajad sissekandeid hiljemalt tööpäeva lõpus.
- Õppekasvatustegevuse sissekanne algab tegevuse liigiga, seejärel korrektne ja kõigile osapooltele arusaadav lühike õppesisu.

4. LAPSE ARENGU ANALÜÜSIMISE JA HINDAMISE PÕHIMÕTTED, SEALHULGAS KORRALDUS

1. Lapse arengu analüüsimine ja hindamine on oluline lapse eripära mõistmiseks, erivajaduste väljaselgitamiseks, positiivse enesehinnangu ja arengu toetamiseks ning õppe- ja kasvatustegevuse kavandamiseks koostöös lapsevanemaga.
2. Lapse arengu hindamine on osa igapäevasest õppe- ja kasvatusprotsessist. Pedagoogid viivad vaatlusi läbi kindla plaani alusel, milles nad lepivad kokku kavandades nädala õppe- ja kasvatustegevusi, jälgides lapsi nii igapäevatoimingutes, vabamängus kui ka pedagoogi suunatud tegevustes.
3. Lapse arengu hindamise aluseks on eeldatavad üldoskused ning õppe- ja kasvatustegevuse valdkondade tulemused vanuseti (LISA 1-11), (alus Koolieelne lasteasutuse riiklik õppekava)
4. Lapse arengut hinnatakse lapsest lähtuvalt, väärtustades saavutatut ning tunnustades lapse toimetulekut, arenemist, positiivseid hoiakuid ja huvi. Lapse arengu eeldatavaid tulemusi ei käsitleta kõigile kohustuslikena.
5. Lasteasutuse pedagoogiline nõukogu otsustab, milliseid meetodeid kasutada lapse arengu hindamisel. Rühmaõpetaja tutvustab lapsevanemale lapse arengu hindamise põhimõtteid ja korraldust.
6. Lapse arengu hindamisel kasutatakse Viru-Nigula valla lasteaias Kelluke vaatlusmeetodit, vestlusi, laste tööde analüüsi, lapse arengu hindamise mängu (J. Rebane, K. Kirbits, R.Varik

- „Arengu jälgimise mäng”), alates õppeaastast 2023/24 5aastaste laste e-hindamisvahendit LAHE (asub Eksamite Infosüsteemis EIS). Koolitus ja kasutamisujuhend õpetajale asub veebilehel <https://projektid.edu.ee/display/THO/Viieaastase+lapse+arengu+hindamise+e-juhend>. Kasutades õpetajate välja töötatud töölehte „Oskuste Kelluke” saab laps ise oma oskusi hinnata 5aastaselt, 6aastaselt, 7aastaselt (LISA 12)
7. Esmakordselt lasteaeda tuleva lapse vanem täidab Küsitluse uutele lapsevanematele (LISA 13)
  8. Vähemalt üks kord õppeaastas viiakse läbi lapse arengu hindamiseks ja toetamiseks lapsevanemaga lapse arenguestluse, mis annab tagasisidet lapse arengust ja õppimise tulemustest; selgitab lapsevanema seisukohad ja ootused lapse arengu suhtes. Arenguestlused toimuvad üldjuhul kevadel (märts, aprill). Uute laste vanematega toimub arenguestlus ka sügisel (septembris, oktoobris) või muul ajal, kui laps lasteaeda tuleb.
  9. Lapse arengu hindamise ja arenguestluse tulemus (LISA 14) dokumenteeritakse Isikuandmetekaitse seaduses sätestatud tingimustel.
  10. Rühma õpetajad koostavad igale lapsele koostöös teiste spetsialistidega õppeaasta lõpus maikuus Lapse arengu kirjelduse (LISA 15, keskkonnas ELIIS), mis avalikustatakse lapsevanemale.
  11. Eesti keele kui teise keele õpetaja tagasisidestab teist keelt kõnelevate laste keeleoskuse arengut Lapse arengu kaardile ja Koolivalmiduskaardile.
  12. Lapse arengu jälgimiseks koostatakse igale lapsele arengumapp, mis diferentseeritakse õppeaastate kaupa. Arengumapi koostamise eesmärk on koguda lapse töötulemuste näidiseid, mis annavad ülevaate lapse saavutustest ja arengust pikema perioodi jooksul. Arengumapid on individuaalse vestluse aluseks lapsevanemaga.

4.1. PEDAGOOGI POOLT KOOSTATUD ARENGUMAPP LÄHTUB LAPSEST JA SISALDAB

- tähelepanekuid lapse tegevuse kohta (vaatlused, küsitlused jm.);
- lapse mängude kirjeldusi, rollide jm taolise ülevaateid;
- valikut laste loomingust (käelistest töödest);
- lapse huvitavaid ütlemissi, arvamusi ja sõnalist loomingut;
- lastevanemate küsitlusi lapse kohta (küsitluslehed);

- rühmaõpetajate täidetud arengu vaatluslehed;
- logopeed lisab kõnearenduses osalenud laste arengumappi kirjaliku kokkuvõtte lapse kõne arengust;
- kokkuvõtte lapse kohal käimisest lasteaia õppeaasta jooksul;
- lapse kokkuvõtlik arengukirjeldus õppeaasta lõpus koos arenguveestluse kokkuvõttega õpetaja ja lapsevanema poolt allkirjastatuna;
- vajadusel individuaalne arenduskava ja selle tulemused;
- eripedagoogi ja/või logopeedi tähelepanekud.

Lapsevanemal on alati õigus tutvuda oma lapse arengumapiga.

4.2. HINNATAVAD ÜLDOSKUSED

Eeldame, et laps omandab lasteaia perioodil nelja üldoskuste valdkonna oskused:

- mänguoskused
- tunnetus- ja õpioskused
- sotsiaalsed oskused
- enesekohased oskused

Üldoskuste kujunemist toetatakse kõigi õppe- ja kasvatustegevuste kaudu, erinevate valdkondade sisusid lõimides.

Mänguoskused – Mäng on eelkoolieas lapse põhitegevus. Mängu käigus omandab ja kinnistab laps uut teavet, uusi oskusi, peegeldab tundeid ja soove, õpib suhtlema, omandab kogemusi ja käitumisreegleid. Mänguoskus on kõigi üldoskuste ning õppe- ja kasvatustegevuse eri valdkondade oskuste ja teadmiste arengu alus.

Tunnetus- ja õpioskused – Tunnetusoskused on oskused tahtlikult juhtida oma tunnetusprotsesse (taju, tähelepanu, mälu, mõtlemist) emotsioone ja motivatsiooni. Õpioskuste all mõistetakse lapse suutlikkust hankida teavet, omandada teadmisi ja oskusi ning uurida ja katsetada. Õpioskused kujunevad tunnetusoskuste arengu alusel.

Sotsiaalsed oskused – Sotsiaalsete oskuste all mõistetakse lapse oskusi teistega suhelda, tajuda nii iseennast kui ka partnereid, võtta omaks ühiskonnas üldtunnustatud tavasid ning lähtuda eetilistest tõekspidamistest.

Enesekohased oskused – Enesekohaste oskuste all mõistetakse lapse suutlikkust eristada ja teadvustada oma oskusi, võimeid ja emotsioone, juhtida oma käitumist.

Õppe- ja kasvatustegevuses omandatud Üldoskuste eeldatavad **tulemused** vanuseti (LISA 1)

5. ERIVAJADUSTEGA LAPSE ARENGU TOETAMISE PÕHIMÕTTED, SEALHULGAS KORRALDUS

1. Erivajadustega laps käesoleva õppekava tähenduses on laps, kelle võimetest, terviseseisundist (keha-, kõne-, meele- või vaimupuuetega ning eriabi või erihooldest vajavad lapsed), keelelisest ja kultuurilisest taustast ning isiksuseomadustest tingitud arenguvajaduste toetamiseks on vaja teha muudatusi või kohandusi lapse kasvukeskkonnas (mängu- ja õppevahendid, ruumid, õppe- ja kasvatusmeetodid jm) või rühma tegevuskavas.
2. Erivajadustega lapse, sealhulgas andeka lapse arengu toetamine lasteaias on meeskonnatöö, mille toimimise eest vastutab lasteasutuse direktor.
3. Andeka lapse toetamine ning lapsele võimaluste loomine toimub koostöös lapsevanematega.
4. Kui pedagoogide arvates on laps mõnel alal andekam, kui teised, soovitatakse seda annet võimaluse korral arendada huviringides ka väljaspool lasteaeda, kus on sobivamad tingimused ja võimalused (muusika, kunst, sport jms).
5. Lasteasutus toetab erineva keelelise ja kultuurilise taustaga last eesti keele ja kultuuri väärtustamisel, kultuuri tutvustamisel (vt. valdkond Eesti keel kui teine keel).
6. Lapsele, kelle kodune keel ei ole eesti keel, tagatakse eesti keele õpe lõimitud tegevuste kaudu. Eesti keelest erinevat emakeelt kõnelevatele lastele toimuvad väikestes gruppides või individuaalselt planeeritud õppetevused eesti keele kui teise keele õpetaja juhendamisel.
7. Enamasti septembrikuu jooksul või kui laps tuleb lasteaeda muul ajal, selgitatakse meeskonnatöona välja erivajadusega lapsed, jälgides kõiki arengulisi valdkondi:
  - kommunikatiivsed oskused: suuline kõne, kõne mõistmine, hääliku ja foneemitaju, ettelõetud teksti mõistmine;
  - kognitiivsed oskused: vaatlus- ja kuulamisoskus, silma ja käe koostöö, teabe mõtestamine;
  - sotsiaalsed oskused: suhtlemine eakaaslastega ja täiskasvanutega, käitumine jne;
  - motoorika: üld- ja peenmotoorika;

- eneseteenindus: riietumine, oma asjade korrashoid jne;
  - üldtervislik seisund.
8. Vajadusel koostavad rühma pedagoogid õppeaasta algul koostöös eripedagoogi, logopeedi ning lapsevanemaga erivajadusega lapsele Individuaalse arenduskava (LISA 16, keskkonnas ELIIS). Individuaalse arenduskava koostamise põhimõtted ja korralduse on kinnitanud lasteaia õppenõukogu (LISA 18). Vähemalt üks kord õppeaastas tehakse kokkuvõtte individuaalse arenduskava rakendamisest, arengukeskkonna sobilikkusest ning lapse edasistest vajadustest. Kokkuvõtte arutatakse läbi lapsevanemaga arenguveestlusel ning vajadusel kavandatakse erivajadusega lapsele uus individuaalne arenduskava.

6. KOOLIVALMIDUSE HINDAMINE JA KORRALDUS

1. Lapse valmisolek õpingute alustamiseks kujuneb samm-sammult kogu koolieelse aja jooksul. Valmisoleku kujunemist mõjutavad nii sünnipärased eeldused ja võimed kui ka kasvukeskkond.
2. Koolivalmidus on valmisolek minna üle mänguliselt põhitegevuselt õpitegevusele.
3. Lapse koolivalmiduse kujunemist jälgitakse õpetajate, eripedagoogi ja logopeedi poolt lapse arengu analüüsimise käigus kogu koolieelsel perioodil.
4. Lapse koolivalmiduse hindamine toimub omandatud pädevustele toetudes ja koostöös lastevanematega ning teiste lastega tegelevate pedagoogidega, erispetsialistidega.
5. Koolivalmiduse analüüsimisel hindab eripedagoog lapse tunnetustegevust: tähelepanu, mälu, taju, mõtlemine.
6. Lapse keele ja kõne arengu hindamise meetodid ja võtted määratleb logopeed koostöös õpetajatega ja lastevanematega. Vajadusel koostab logopeed lapse Kõneravi kokkuvõtte (LISA 19)
7. Koolivalmiduse hindamiseks kasutatakse Lapse arengu jälgimise mängu (J. Rebane, K. Kirbits, R.Varik „Arengu jälgimise mäng”) ja/või Joonistamistesti. Kasutades õpetajate välja töötatud töölehte „Oskuste Kelluke” saab laps ise oma oskusi hinnata (LISA 12)

8. Rühma õpetajad koostavad koolimineva lapse kohta koostöös teiste spetsialistidega aprillikuu jooksul Koolivalmiduskaardi (LISA 20, keskkonnas ELIIS), mis avalikustatakse lapsevanemale ja väljastatakse lapsevanemale lasteaiast lahkumisel.
9. Lapsevanemat nõustatakse koolipikenduse küsimustes ja kasutatakse erispetsialistide abi – nt. lasteaiatugispetsialistid ja suunatakse laps Rajaleidjasse.
10. Koolipikendust saanud lapsele koostatakse individuaalne arenduskava (LISA 16)

6.1. KOOSTÖÖ VALLA KOOLIDEGA

Koostööd valla koolidega arendatakse Kellukese lasteaedades selleks, et muuta lastele koolimineks sujuvaks, huvitavaks ja stressivabaks.

Koostöövormid koolidega lapsevanematele:

- koolide õppimisvõimalusi tutvustavad kohtumised lasteaiatugispetsialistidega asuvate koolide õpetajate ja töötajatega;
- kohtumised koolipsühholoogi jt spetsialistidega koolivalmiduse teemadel.

Koostöövormid koolidega (sh. muusikakooliga) lastele:

- õppekäigud ja ekskursioonid kooli sh. muusikakooli;
- kooliminejatele eelkool või lahtiste uste päevad;
- koostööprojektid (kooli näiteringi etendused lasteaias, gümnasistide projektipäevad või töövarjud, muusikakooli õpilaste kontserdid lasteaias)

7. LAPSEVANEMATEGA KOOSTÖÖ PÕHIMÕTTED, SEALHULGAS KORRALDUS

1. Lasteasutuse õpetajad teevad lapsevanemaga lapse arengu toetamiseks koostööd, mis põhineb dialoogil, vastastikusel usaldusel ja lugupidamisel. Lapsevanema esmasel koostööpartneril on lasteasutuses selle rühma õpetajad, mille nimekirja on laps kantud. Vajadusel kaasatakse lapsevanema või õpetaja ettepanekul ja lapsevanema nõusolekul teisi lasteasutuse õpetajaid ja spetsialiste.

2. Õpetaja teavitab regulaarselt lapsevanemat lapse arengust ja õppimisest ning õppe- ja kasvatustegevuse korraldusest. Lapsevanemat teavitatakse lapse arengust ja õppimisest iga-aastaselt arenguestlusel. Õppe- ja kasvatustegevuse korraldusest teavitatakse lapsevanemaid lasteasutuse tegevust kajastaval ELIISI keskkonnas.
3. Õpetaja loob lapsevanemale võimalused saada tuge ja nõu õppe- ja kasvatusküsimustes.
4. Lapsevanemal võimaldatakse osaleda õppe- ja kasvatusprotsessi kavandamises arenguestluste kaudu, kus lapsevanemale tutvustatakse lapse arengu ja õppimise tulemusi ning selgitatakse välja lapsevanema seisukohad ja ootused lapse arengu suhtes. Selle põhjal kavandatakse vajadusel koostöös lapsevanemaga õppe- ja kasvatustegevused, arvestades lapse eripära.
5. Lapsevanemal võimaldatakse osaleda õppe- ja kasvatusprotsessi läbiviimises. Lapsevanem võib lasteasutuse direktori nõusolekul ja temaga kokku lepitud ulatuses, arvestades lasteasutuses kehtestatud päevakava, osaleda oma lapse tegevuste toetamisel lasteasutuses.
6. Lapsevanemal võimaldatakse anda tagasisidet lasteasutuse tegevusele alljärgnevalt:
  - edastades enda tagasiside vahetult rühma õpetajale,
  - edastades enda tagasiside vahetult lasteasutuse direktorile
  - igal aastal läbiviidavate lastevanemate rahulolu küsimustikele vastamise kaudu.
7. Õppeaasta algul valivad iga rühma lapsevanemad ühe liikme lasteaia hoolekogusse. Valitud liige esindab rühma huve hoolekogu koosolekutel. Hoolekogu koosolekud toimuvad vastavalt hoolekogu tööplaanile.

8. ÕPPE- JA KASVATUSTEGEVUSE EESMÄRGID, PÕHIMÕTTED, SISU JA LAPSE ARENGU EELDATAVAD TULEMUSED ÕPPEKAVA LÄBIMISEL VANUSETI

8.1. ÕPPE- JA KASVATUSTEGEVUSE ÜLDEESMÄRK ON LAPSE MITMEKÜLGNE JA JÄRJEPIDEV ARENG KODU JA LASTEASUTUSE KOOSTÖÖS

1. Üldeesmärgist lähtuvalt toetab õppe- ja kasvatustegevus lapse kehalist, vaimset, sotsiaalset ja emotsionaalset arengut, mille tulemusel kujuneb lapsel terviklik ja positiivne minapilt;

2. Lapsel, kelle emakeel ei ole eesti keel, kujuneb soov ja julgus eesti keeles suhelda nii eakaaslaste kui ka täiskasvanutega;
3. Laps saab positiivse õppimise kogemuse ning kogeb rahulolu ja eduelamust lõpule viidud tegevustest;
4. Laps on tegemistes loov, algatusvõimeline ja paindlik;
5. Laps suudab väljendada oma mõtteid, tundeid, arvamusi, teadmisi ja kuulab teisi ning arvestab teiste seisukohtadega, mõtetega;
6. Laps tunneb isiklikku vastutust oma tegude eest ja käitub vastutustundlikult, oskab lahendada probleeme, konflikte ja saavutab enesekontrolli;
7. Laps väärtustab ümbritsevat keskkonda ning tal on eakohased algoskused digipädevuses, teadmised kodukoha ajaloost ja loodusest.

8.2. VIRU- NIGULA VALLA LASTEAED KELLUKE ÕPPE- JA KASVATUSTEgevuse LÄBIVIIMISE PÕHIMÕTETEKs ON

1. lapse individuaalsuse ja tema arengupotentsiaaliga arvestamine;
2. lapse tervise hoidmine ja edendamine ning liikumisvajaduse rahuldamine;
3. lapse loovuse toetamine;
4. mängu kaudu õppimine;
5. humaansete ja demokraatlike suhete väärtustamine;
6. lapse arengut ja sotsialiseerumist soodustava keskkonna loomine;
7. lapsele turvatunde, eduelamuste tagamine;
8. üldõpetusliku tööviisi rakendamine;
9. kodu ja lasteasutuse koostöö;
10. eesti kultuuritraditsioonide väärtustamine ning teiste kultuuride eripäraga arvestamine;
11. õppetegevuse läbiviimine võimalikult loomulikus keskkonnas (õues, tööstuslikus keskkonnas, tehnilises- ja interaktiivses keskkonnas)
12. õues õppimine.

Lapse arengu toetamine lasteasutuses on meeskonnatöö, mille toimimise eest vastutab iga lasteasutuse töötaja ja direktor.

8.3. ÕPPE- JA KASVATUSPROTSESSI ÜLESEHITAMISE ALUSEKS ON ALLJÄRGNEV ÕPIKÄSITUS

1. Õppimine on elukestev protsess, mille tulemusel toimuvad muutused käitumises, teadmistes, hoiakutes, oskustes jms ning nendevahelistes seostes;
2. laps õpib matkimise, vaatlemise, uurimise, katsetamise, suhtlemise, mängu, harjutamise jms kaudu;
3. õppe- ja kasvatustegevuse kavandamisel ja läbiviimisel arvestatakse laste eripära: võimeid, keelelist ja kultuurilist tausta, vanust, sugu, terviseseisundit jms.
4. õpetajad on laste arengu suunajad ning arengut toetava keskkonna loojad;
5. laps on õppe- ja kasvatustegevuses aktiivne osaleja ning tunneb rõõmu tegutsemisest. Last kaasatakse tegevuste kavandamisse, suunatakse tegema valikuid ning tehtut analüüsima;
6. õppe- ja kasvatustegevuses luuakse tingimused, et arendada lapse suutlikkust:
  - kavandada oma tegevust, teha valikuid;
  - seostada uusi teadmisi varasemate kogemustega;
  - kasutada omandatud teadmisi erinevates olukordades ja tegevustes;
  - arutleda omandatud teadmiste ja oskuste üle;
  - hinnata oma tegevuse tulemuslikkust;
  - tunda rõõmu oma ja teiste õnnestumistest ning tulla toime ebaõnnestumistega.

8.4. ÕPPE – JA KASVATUSTEGEVUSE SISU

1. Õppe- ja kasvatustegevuse seob tervikuks lapse elust ja ümbritsevast keskkonnast tulenev temaatika;
2. Valdkondade kaupa esitatud õppesisu ja -tegevuste lõimimisel lähtutakse üldõpetuslikust põhimõttest;
3. Õppe- ja kasvatustegevuse kavandamisel ja korraldamisel lõimitakse järgmisi tegevusi: kuulamine, kõnelemine, lugemine ja kirjutamine, vaatlemine, uurimine, võrdlemine, arvutamine, konstrueerimine, programmeerimine ning mitmesugused liikumis-, muusika- ja kunstitegevused;
4. Õppetegevusi korraldatakse projektõppena kahes aiarühmas (Lepatriinud, Sipsikud);
5. Õppe- ja kasvatustegevused viiakse läbi mänguliselt.

8.5. ÕPPE- JA KASVATUSTEGEVUSE EESMÄRGID, PÕHIMÕTTED, SISU JA LAPSE ARENGU EELDATAVAD TULEMUSED 2-3 AASTASTEL, 4-5 AASTASTEL JA ÕPPEKAVA LÄBIMISEL 6 -7 AASTASTEL ESITATAKSE SEITSMES VALDKONNAS (EDASPIDI VALDKOND) NING DIGIÕPPES

1. mina ja keskkond (sh tervisekasvatus, liikluskasvatus, väärtuskasvatus);
2. keel ja kõne;
3. eesti keel kui teine keel;
4. matemaatika;
5. kunst;
6. muusika;
7. liikumine;
8. digiõpe ja robotika.

8.5.1. VALDKOND MINA JA KESKKOND

Õppe- ja kasvatustegevuse **eesmärgiks** valdkonnas Mina ja keskkond on, et laps:

1. mõistab ja tunnetab ümbritsevat maailma terviklikult;
2. omab ettekujutust oma minast ning enda ja teiste rollidest elukeskkonnas;
3. väärtustab nii eesti kultuuritraditsioone kui ka oma rahvuse kultuuritraditsioone;
4. väärtustab enda ja teiste tervist ning püüab käituda tervislikult ning ohutult;
5. näitab üles initsiatiivi, tegutseb ja vastutab tulemuste eest;
6. väärtustab keskkonda hoidvat ja keskkonnahoidlikku mõtteviisi;
7. märkab nähtusi ja muutusi looduses;
8. saab aru põhjus- tagajärg seosest, oskab oma tegevust kavandada ja saab aru lihtsamatest mehhaanika põhimõtetest;
9. teab ohte liikluses ja orienteerub koduümbruses.

Valdkonna Mina ja keskkond **sisu** on:

1. sotsiaalne keskkond: mina, perekond ja sugulased, kodu, lasteaed, kool, ametid, ettevõtlikkus, kodumaa, eesti rahva tähtpäevad, kombed, teised rahvused Eestis, lapsed mujal maailmas, üldinimlikud väärtused ja üldtunnustatud käitumisreeglid; tervise väärtustamine, tervislik toitumine, inimkeha; ohuallikad ning ohutu käitumine;
2. looduskeskkond: kodukoha loodus, muutused looduses, elukeskkond, inimese mõju loodusele;
3. tehiskeskkond: ehitised, kodutehnika, jäätmed, transpordivahendid, jalakäija ohutu liiklemine, turvavarustus, infotehnoloogia, robotika.

Õppe- ja kasvatustegevuse **põhimõtted** valdkonnas Mina ja keskkond:

1. Õppe- ja kasvatustegevuse kavandamisel ja korraldamisel valitakse valdkonna temaatika lapse igapäevaelust ja teda ümbritsevast keskkonnast, mis hõlmab sotsiaalset keskkonda, loodus- ja tehiskeskkonda, sealhulgas tervise- ja liikluskasvatust;
2. suunatakse last ümbritsevat maailma märkama, uurima ning kogema mängu ja igapäevatoimingute kaudu, võimaldades lapsel ümbritsevat tajuda erinevate meelte ning aistingute abil: vaadeldes, nuusutades, maitstes, kompides, kuulates helisid;
3. lõimitakse erinevaid tegevusi: võrdlemist, modelleerimist, mõõtmist, arvutamist, konstrueerimist, programmeerimist, vestlemist, ettelugemist, kehalist liikumist, kunstilist ja muusikalist tegevust;
4. suunatakse last mängudes, ümbritsevas looduses, liikluses, oma tervises seisundis jm märgatu kohta küsimusi esitama (probleemi püstitama), küsimustele vastuseid leidma (oletama ja oletusi kontrollima) ja märgatust ning kogetust järeltõlgima tegema;
5. suunatakse last materjale ja vahendeid säästlikult kasutama, hoolivalt ja heaperemehelikult käituma.

Õppe- ja kasvatustegevuse eeldatavad **tulemused** vanuseti valdkonnas Mina ja keskkond (LISA 2)

8.5.1.1. Tervisekasvatus

Tervise edendamine Viru-Nigula valla lasteaias Kelluke on pidev kehalist, emotsionaalset, kõlblist ja sotsiaalset arengut soodustav tegevus, mille eesmärgiks on tervislik keskkond ja tervislik eluviis. Tervisekasvatus lasteaias on protsess ning eesmärk on kujundada laste positiivset suhtumist

tervisesse ja soodustada tervisliku käitumismudeli kujunemist, tegevused on järjepidevad ning igapäevane osa õppe- ja kasvatustööst.

Õppe- ja kasvatustöö **üldeesmärgid** tervisekasvatuses on, et laps:

1. väärtustab tervena olemise vajalikkust;
2. suudab teha valikuid tervislike ja mittetervislike harjumuste vahel;
3. mõistab, et tervena olemine sõltub tervislikest valikutest;
4. õpib tundma iseennast ja oma keha;
5. saab aru emotsioonidest, vältib neid ja tuleb nendega toime;
6. teab, kuidas käituda ohu, õnnetuse ja abivajamise korral;
7. on rõõmus ja terve.

Õppe- ja kasvatustegevuse eeldatavad **tulemused** vanuseti valdkonnas Mina ja keskkond tervisekasvatuses (LISA 3)

8.5.1.2. Väärtuskasvatus

Väärtuskasvatuse põhimõtted Viru-Nigula valla lasteaia Kelluke:

Looduse, ümbritseva keskkonna ja kodumaa armastamine

- laps väärtustab loodust, väärtustab keskkonda hoidvat mõtteviisi;
- laps austab ning tunneb oma kodulinna ja isamaad.

Hoolivus

- laps hoolib oma kasvukeskkonnast ja kaaslastest;
- laps märkab kaaslase muret, kurvastust, oskab vajadusel kaaslast lohutada ja teda aidata.

Sallivus

- laps suhtub sallivalt keelelistesse, kultuurilistesse ja muudesse erinevustesse.

Loovus

- laps märkab ja hindab ilu;
- laps on loov, tunneb rõõmu loovast eneseväljendusest, loovast tegevusest, liikumisest, muusikategevusest;

- laps suhtub lugupidavalt teiste kunsti- ja loovtöösse.

Tervis

- laps väärtustab enda ja teiste tervist;
- laps teeb vahet, mis on tervisele kasulik ja mis kahjulik;
- laps järgib isikliku hügieeni nõudeid, sh hooldab ja hoiab hambaid;
- laps nimetab tervislikke toiduaineid.

Sõprus

- laps leiab ja hoiab sõpru;
- laps loovutab ja jagab mänguasju, vajadusel aitab sõpra;
- laps tunneb end olulisena oma rühmas.

Turvalisus

- laps teab ohutusreegleid ja käitub vastavalt nendele
- laps väldib ohtlikke olukordi,
- laps kutsub ohuolukorras abi;
- laps julgeb oma murega pöörduda täiskasvanu poole.

Koostöö

- laps väärtustab oma rühma, rühmakaaslasi, õpetajaid, abipersonali;
- laps järgib käitumisreegleid erinevates olukordades ning suhtleb heasoovlikult ja püüab lahendada tekkinud konflikte rahumeelselt;
- väärtustatud on perekond ja peredega koostöö.

Ettevõtlikus

- laps suudab oma ideid ellu viia
- laps oskab näha probleeme, neid lahendada, nähes neis peituvaid võimalusi
- laps näitab üles initsiatiivi, tegutseb ja vastutab tulemuste eest
- laps reageerib paindlikult muutustele ning võtab arukaid riske

8.5.1.3. Liikluskasvatus

Õppe- ja kasvatustegevuse eeldatavad tulemused vanuseti valdkonnas Mina ja keskkond liikluskasvatuses (LISA 4)

8.5.2. VALDKOND KEEL JA KÕNE

Õppe- ja kasvatustegevuse **eesmärgiks** valdkonnas Keel ja kõne on, et laps:

1. tuleb toime igapäevases suhtlemises;
2. kasutab kõnes õiget hääldust, sobivaid grammatilisi vorme ja mitmekesist lauseehitust;
3. tunneb huvi lugemise, kirjutamise ja lastekirjanduse vastu, on omandanud lugemise ja kirjutamise esmased oskused.

Valdkonna Keel ja kõne **sisu** on:

1. keelekasutus: hääldamine, sõnavara, grammatika;
2. suhtlemine, jutustamine ja kuulamine;
3. lugemine ja kirjutamine, lastekirjandus.

Õppe- ja kasvatustegevuse **põhimõtted** valdkonnas Keel ja kõne.

Õppe- ja kasvatustegevuse kavandamisel ja korraldamisel:

1. lähtutakse põhimõttest, et kõnearendus on lapse kõne ja suhtlemise sihipärane arendamine, kus last õpetatakse eelkõige keelevahendeid (uusi sõnu, sõnavorme ja lausemalle) kasutama suhtlemisel, teadmiste omandamisel, oma tegevuse kavandamisel;
2. peetakse oluliseks, et lapse kõne arengut toetatakse kõikides tegevustes (mängimine, käelised tegevused, liikumis- ja muusikategevused ning igapäevatoimingud); lapsele luuakse kõnekeskkond, kus ta kuuleb teiste kõnet ning tal on vaja ja ta saab ise kõnelda; laps õpib rääkima reaalses suhtlussituatsioonides, tegutsedes koos täiskasvanuga;
3. suunatakse lapsi ettelugemise, dramatiseerimise, ümberjutustamise, joonistamise, oma raamatute koostamise jm tegevuste kaudu kirjandust mõistma ja hindama; ettelugemiseks valitakse žanriliselt mitmekesiseid raamatuid, et toetada lugemishuvi, lugemis- ja kirjutamisvalmiduse kujunemist;
4. õpetatakse lugemise ja kirjutamise esmaseid oskusi (häälikupikkuse eristamine, sõnade häälimine jmt) mänguliselt ja igapäevategevustega seostatult;
5. mitmekesistatakse kirjutamise harjutusi, kasutades erinevaid vahendeid, värvusi jmt.

Õppe- ja kasvatustegevuse eeldatavad **tulemused** vanuseti valdkonnas Keel ja kõne (LISA 5)

8.5.3. VALDKOND EESTI KEEL KUI TEINE KEEL

Viru-Nigula valla lasteaed Kelluke Kunda ja Aseri majades toimuvad teist keelt kõnelevatele aiarühma lastele väikestes gruppides planeeritud õppetegevused eesti keele kui teise keele õpetaja juhendamisel. Tegevused toimuvad vähemalt kaks korda nädalas. Aseri lasteaed toetab eesti keele õpet lisaks veel eesti keele tugiõpetaja ja eestikeelne õpetaja (HTM pilootprojekt).

Õppe- ja kasvatustegevuse **eesmärgiks** valdkonnas Eesti keel kui teine keel on, et eesti keelest erineva emakeelega laps:

1. tunneb huvi eesti keele ja kultuuri vastu;
2. soovib ja julgeb eesti keeles suhelda nii eakaaslaste kui ka täiskasvanutega
3. tunneb ära ja saab aru eestikeelsetest sõnadest ning lihtsamatest väljenditest;
4. kasutab lihtsamaid eestikeelseid sõnu ja väljendeid igapäevases suhtlemises.
5. on valmis minema eesti õppekeele kooli.

Valdkonna Eesti keel kui teine keel **sisu** on:

1. kuulamine;
2. kõnelemine;
3. Eesti kultuuri tutvustamine.

Õppe- ja kasvatustegevuse **põhimõtted** valdkonnas Eesti keel kui teine keel.

Õppe- ja kasvatustegevuse kavandamisel ja korraldamisel:

1. peetakse oluliseks eesti keelt kuulata ja omandada keeleoskus tegevuste käigus, kus sõnalist suhtlemist toetab kontekst (nt ümbritsevad esemed jmt);
2. pööratakse erilist tähelepanu näitlikustamisele ja keele õppimisele läbi mängu kasutades erinevaid meeli, miimikat, kehakeelt, žeste, intonatsiooni, muusikat, rütmi ja mitmesuguseid näitlikke vahendeid;
3. suunatakse last õpitavat keelt kasutama igapäevategevustes ning suhtlemisel, luuakse selleks lapsi huvitavaid olukordi, sh väljaspool lasteaeda (kauplus, teater, spordivõistlus, õppekäik jm);
4. korratakse õpitut erinevates kontekstides ja suhtlussituatsioonides, keeleõpet seotakse teiste tegevustega – liikumine, laulmine, käeline tegevus, vaatlemine jm;
5. vestlusteemade valimisel lähtutakse lapse kogemustest, samateemalistest vestlustest rühmas või kodus (emakeeles);

6. valitakse mitmekesiseid pildirikkaid ja lihtsama keelega raamatuid ettelugemiseks ja ühiseks lugemiseks;
7. rõhutatakse õige kõne mudelite kasutamist sõna või fraasi korrektsena korrates;
8. eesti keele kui teise keele õpetaja selgitab septembrikuu jooksul välja lapsed, kes vajavad individuaalset arenduskava ja lisa eesti keele õpet ning koostab Eesti keele kui teise keele individuaalse arengukava (LISA 17, keskkonnas ELIIS)
9. toimuvad planeeritud õppetegevused eesti keele õpetaja juhendamisel

Eesti keele õppe eeldatavate tulemuste kavandamisel arvestatakse laste arengutaset, vanust kui ka eesti keele õppe mahtu ning metoodikat.

Õppe- ja kasvatustegevuse eeldatavad **tulemused** vanuseti valdkonnas Eesti keel kui teine keel (LISA 6)

8.5.4. VALDKOND MATEMAATIKA

Õppe- ja kasvatustegevuse **eesmärgiks** valdkonnas Matemaatika on, et laps:

1. rühmitab esemeid ühe-kahe tunnuse alusel ja võrdleb esemete hulki;
2. järjestab esemeid suuruse ja asenditunnuste põhjal;
3. tunneb lihtsamaid ajamõisteid ja kirjeldab ning järjestab oma igapäevategevusi;
4. mõtestab loendamistegevust ja seoseid arvude reas;
5. mõistab mõõtmistegevust ja olulisemaid mõõtühikuid
6. tunneb ja kirjeldab geomeetrilisi kujundeid;
7. näeb matemaatilisi seoseid igapäevatoimingutes.

Valdkonna Matemaatika **sisu** on:

1. hulgad, loendamine ja arvud, arvutamine;
2. suurused ja mõõtmine;
3. geomeetrilised kujundid.

Õppe- ja kasvatustegevuse **põhimõtted** valdkonnas Matemaatika.

Õppe- ja kasvatustegevuse kavandamisel ja korraldamisel:

1. suunatakse last nähtuste ja esemete maailma korrastama, kujundama, selles orienteeruma, mille tulemusel laps avastab esemete vahelisi seoseid, leiab esemete erinevusi ja sarnasusi, oskab esemeid järjestada, rühmitada ja loendada;
2. harjutatakse last määrama enda asukohta ümbritsevate esemete suhtes, orienteeruma ajas ja kasutama vastavaid mõisteid oma tegevuse kirjeldamiseks;

3. seostatakse mäng, vaatlused, vestlused ja igapäevatoimingud matemaatikaga, suunates sealjuures last kasutama erinevaid aistinguid: kuulmis-, nägemis-, haistmis- ning kompimisaistingut;
4. suunatakse last ümbritsevat keskkonda matemaatiliselt kirjeldama (arvud, mõõtühikud, kujundite nimetused jm);
5. toetatakse üldistuseni jõudmist ja mõistete kujundamist – erinevates objektides sarnaste ning erinevate tunnuste ja omaduste vaatlemise, võrdlemise, kirjeldamise ja sõnastamise kaudu.

Õppe- ja kasvatustegevuse eeldatavad **tulemused** vanuseti valdkonnas Matemaatika (LISA 7)

8.5.5. VALDKOND KUNST

Õppe- ja kasvatustegevuse **eesmärgiks** valdkonnas Kunst on, et laps:

1. tunneb rõõmu loovast eneseväljendusest;
2. kujutab isikupäraselt ümbritsevaid esemeid, sündmusi ja oma kujutusmaailma;
3. vaatab, kirjeldab ja kujundab ümbritsevat ja tarbeesemeid;
4. kasutab õpituid voolimis-, joonistamis- ning maalimisvahendeid ja -võtteid;
5. kasutab materjale ja tööriistu ohutult ning sihipäraselt;
6. vaatab kunstiteoseid ja kirjeldab nähtut.

Valdkonna Kunst **sisu** on:

1. kujutamine ja väljendamine: mõtete, tunnete edasiandmine nähtaval kujul;
2. kujundamine: objektile esteetilise lisaväärtuse andmine;
3. tehnilised oskused: voolimine, joonistamine, maalimine, meisterdamine;
4. kunstiteoste vaatlemine, vestlused kunstiteostest, kunstist.

Õppe- ja kasvatustegevuse **põhimõtted** valdkonnas Kunst.

Õppe- ja kasvatustegevuse kavandamisel ja korraldamisel:

1. antakse lapsele võimalus saada elamusi, tunda rõõmu ja rahulolu ning tal on võimalus väljendada oma maailmanägemist;
2. suunatakse last vaatlema ning voolides, joonistades, maalides ja meisterdades kasutab laps vaatlustel tehtud tähelepanekuid;
3. kasutatakse teemasse sisseelamiseks mängu, muusikat, lihtsat lavastust, jutu lugemist jne;
4. arvestatakse, et lapse jaoks on oluline loomiseks ja lahenduste leidmiseks teha katsetusi ning avastusi, otsida ja saada vastuseid tekkinud küsimustele, omandatud oskusi rakendada ja loovalt kombineerida;

5. julgustatakse last kasutama ja katsetama tema enda pakutud lahendusi töö mitmekesistamiseks ning ergutatakse lapse kujutus- ja algatusvõimet, jälgides, et säiliks lapse isikupärane eneseväljendus;
6. viiakse kunstitegevusi läbi ka õues, samuti kasutatakse kunstitegevust teiste valdkondade õppe- ja kasvatustegevuste osana, joonistatakse nii paberile, kivile, puidule, liivale või kombineeritakse erinevaid materjale;
7. suunatakse last tehtut analüüsima, selgitama, miks ta kujutas esemeid, nähtusi just sellisel viisil, milliseid materjale ja tehnikaid kasutas ning kuidas tööga rahule jäi.
8. Kaaslaste töödesse tolerantse suhtumise kujundamisele aitab kaasa, kui analüüsitakse nii laste töid kui ka kunstiteoseid ning põhjendatakse oma hinnangut.

Õppe- ja kasvatustegevuse eeldatavad **tulemused** vanuseti valdkonnas Kunst (LISA 8)

8.5.6. VALDKOND MUUSIKA

Õppe- ja kasvatustegevuse **eesmärgiks** valdkonnas Muusika on, et laps:

1. tunneb rõõmu laulmisest ja musitseerimisest;
2. suudab keskenduda kuulatavale muusikapalale;
3. suudab ennast loovalt väljendada laulmise, liikumise, tantsimise ja pillimängu kaudu;
4. suudab musitseerida nii rühmas kui ka üksi.

Valdkonna Muusika **sisu** on:

1. laulmine;
2. muusika kuulamine;
3. muusikalis-rütmiline liikumine;
4. pillimäng.

Õppe- ja kasvatustegevuse **põhimõtted** valdkonnas Muusika.

Õppe- ja kasvatustegevuse kavandamisel ja korraldamisel:

1. on esikohal emotsionaalne ja aktiivne muusikaalane tegevus;
2. kujundatakse ja arendatakse lapse muusikalis-loomingulisi võimeid, samuti kultuurilis-sotsiaalset aktiivsust ning väärtushinnanguid;
3. arvestatakse lapse individuaalseid eeldusi ning toetatakse eduelamusele ja tunnustusele;
4. kasutatakse muusikat lõimiva tegevusena ka teistes õppe- ja kasvatustegevuse valdkondades nagu Keel ja kõne, Kunst jne;
5. muusika on igapäevaelu osa, nii argi- kui ka pidulike sündmuste puhul;

6. seostatakse üksteisega muusika kuulamine, laulmine, pillimäng, muusikalis-rütmiline liikumine, mängud ja tantsud;
7. muusikapalade (laulud, palad muusika kuulamiseks, tantsud ja mängud, pillilood) valikul arvestatakse laste huvidega ning ea- ja jõukohasusega.

Õppe- ja kasvatustegevuse eeldatavad **tulemused** vanuseti valdkonnas Muusika (LISA 9)

8.5.7. VALDKOND LIIKUMINE

Õppe- ja kasvatustegevuse **eesmärgiks** valdkonnas Liikumine on, et laps:

1. tahab liikuda ja tunneb liikumisest rõõmu;
2. suudab pingutada sihipärase tegevuse nimel;
3. tegutseb aktiivselt üksi ja rühmas;
4. mõistab kehalise aktiivsuse olulisust inimese tervisele;
5. järgib esmaseid hügieeni- ja ohutusnõudeid.

Valdkonna Liikumine **sisu** on:

1. kehalise kasvatusalased teadmised: ohutus, enesekontroll ja hügieen;
2. põhiliikumised;
3. liikumismängud;
4. erinevad spordialad;
5. tants ja rütmika.

Õppe- ja kasvatustegevuse **põhimõtted** valdkonnas Liikumine.

Õppe- ja kasvatustegevuse kavandamisel ja korraldamisel:

1. arvestatakse, et põhiliikumised eeldavad igapäevast suunamist: liigutusoskused, liikumisosavus ja teised kehalised võimed (vastupidavus, jõud, kiirus, painduvus) kujunevad ja arenevad tegevuste regulaarsel kordamisel;
2. rikastatakse lapse liikumis- ja tegevusvõimalusi sportlik-arenduslike liikumisviisidega – jalgrattasõit, suusatamine, uisutamine, ujumine jms;
3. peetakse oluliseks kõlbeliste põhimõtete ja enesekindluse kujundamist: regulaarsel tegelemisel kehaliste harjutustega kujunevad positiivsed iseloomomadused;
4. suunatakse last oma oskusi, võimeid ja koostööd hindama, kaaslastega arvestama, oma emotsioone kontrollima ja valitsema; mõistma ühe või teise kehalise harjutuse vajalikkust;

5. mitmekesistatakse põhiliikumiste, koordinatsiooni, rühi, tasakaalu, liikumisvõime ja peenmotoorika (täpsus, näo- ja sõrmelihaste kontrollioskus) arendamist ja tagasiside andmist.

Õppe- ja kasvatustegevuse eeldatavad **tulemused** vanuseti valdkonnas Liikumine (LISA 10)

8.5.8. DIGI- JA ROBOOTIKA VALDKOND

Viru-Nigula valla lasteaed Kelluke kasutab oma töös innovaatilisi tehnoloogiaid. Õppe- ja kasvatustegevuse läbiviimiseks on lasteaias kasutusel erinevad digivahendid, hariduslikud robotid.

Digi- ja robootika valdkonna **üldeesmärgid** Viru-Nigula valla lasteaias Kelluke:

- digipädevad lapsed ja õpetajad
- õppetehnoloogia ehk digi- ja robootikavahendite soetamine
- tehnoloogiliste vahendite kasutamisevõimaluste metoodilise materjali kogumine

Lastes arendatakse digipädevust juba sõimerühmast alates läbi arutelude, mängude või ekraanivaba programmeerimise. Keskendutakse vajalike oskuste ja hoiakute kujundamisele, et tagada ettevalmistus kooliks. Digitehnoloogia rakendamine, digipädevuste ning robootika oskuste arendamine toimib integreerituna, lõimituna õppevaldkondade ja – tegevustega.

Digivahendite kasutamine on õpetajate poolt eesmärgistatud ja juhendatud. Iga õpetaja saab oma rühma laste võimekuse põhjal ise otsustada, millal mingit robootika- või tehnoloogilist vahendit kasutatakse ja millise hindamiskriteeriumiga oleks sobiv aeg tegeleda. Digivahendite eesmärgipärane kasutamine sõltub õpetajate valmisolekust, tema teadmistest ja oskustest. See eeldab vajalike digipädevuste teadvustamist ja omandamist, mistõttu õpetajad osalevad erinevatel digipädevusi toetavatel koolitustel.

Õppe- ja kasvatustegevuse **eesmärgiks** Digi- ja robootika valdkonnas on, et:

1. laps on leidlik ja tal areneb probleemilahendusoskus;
2. lapsel kujunevad digipädevuse ja robootika algoskused – 21. sajandi oskused.

Digi- ja robootika valdkonna **sisu** on:

- digitaalne ohutus (tahvelarvuti; internet, nutirakenduste turvalisus; terviseriskid)
- robootika (haridusrobotid ja nende nutirakendused, programmeerimine)

Viru-Nigula valla lasteaed Kelluke õppekava

- digikunst (joonistamine; pildistamine, heli salvestamine ja rääkiva/jutustava pildi loomine; 3D-kujutised ja liitreaalsus - välja printitud pildid, mis sisaldavad 3D objekte; GPS - kunst - joonistamine oma liikumisega, kasutades GPS signaali toetavat nutiseadet ja digirakendust).

Digi- ja robotika valdkonna **tegevused**:

1. Digi- ja tehnoloogiliste vahendite tööpõhimõtete õppimine
2. Robotite seadistamine
3. Programmeerimistarkvara eakohane kasutamine, jooniste ja juhendite koostamine ja lugemine
4. Robotite liikumisradade loomine, täiendamine, kasutamine
5. Erinevate ehituste, sildade, elukeskkondade jm konstrueerimine
6. Ekraanivaba programmeerimine
7. Mudelite ehitamine LEGO klotsidest juhendi ja lapse fantaasia abil
8. Digivahendeid kasutatakse lasteaia üritustel ja pidudel.

Õppe- ja kasvatustegevuse **põhimõtted** Digi- ja robotika valdkonnas

Õppe- ja kasvatustegevuse kavandamisel ja korraldamisel:

1. lähtutakse, et robotika on mänguline õppevorm;
2. toimub õppimine integreerituna, lõimituna õppevaldkondade ja – tegevustega.
3. robotika tegevused viiakse läbi individuaalselt või väikestes gruppides.

Õppe- ja kasvatustegevuse eeldatavad **tulemused** vanuseti Digi- ja robotika valdkonnas (LISA 11)

9. ÕPPEKAVA UUENDAMISE JA TÄIENDAMISE KORD

1. Viru-Nigula valla lasteaed Kelluke õppekava kuulub läbivaatamisele igal õppeaastal augustikuu jooksul.
2. Ettepanekud õppekava täiustamiseks arutatakse läbi õppekava töörühmas ja pedagoogilises nõukogus.
3. Täiendatud õppekava esitatakse hoolekogule arvamuse avaldamiseks. Esitatud arvamuste põhjal tehakse vastavalt seadusele parandusi.
4. Õppekava muudatused kinnitab direktor.

10. LISAD

LISA 1 Õppe- ja kasvatustegevuses omandatud Üldoskuste eeldatavad tulemused vanuseti

LISA 2 Õppe- ja kasvatustegevuse eeldatavad tulemused vanuseti valdkonnas Mina ja keskkond

LISA 3 Õppe- ja kasvatustegevuse eeldatavad tulemused vanuseti valdkonnas Mina ja keskkond tervisekasvatuses

LISA 4 Õppe- ja kasvatustegevuse eeldatavad tulemused vanuseti valdkonnas Mina ja keskkond liikluskasvatuses

LISA 5 Õppe- ja kasvatustegevuse eeldatavad tulemused vanuseti valdkonnas Keel ja kõne

LISA 6 Õppe- ja kasvatustegevuse eeldatavad tulemused vanuseti valdkonnas Eesti keel kui teine keel

LISA 7 Õppe- ja kasvatustegevuse eeldatavad tulemused vanuseti valdkonnas Matemaatika

LISA 8 Õppe- ja kasvatustegevuse eeldatavad tulemused vanuseti valdkonnas Kunst

LISA 9 Õppe- ja kasvatustegevuse eeldatavad tulemused vanuseti valdkonnas Muusika

LISA 10 Õppe- ja kasvatustegevuse eeldatavad tulemused vanuseti valdkonnas Liikumine

LISA 11 Õppe- ja kasvatustegevuse eeldatavad tulemused vanuseti Digi- ja robotika valdkonnas

LISA 12 Oskuste kelluke

LISA 13 Küsitlus uutele lapsevanematele

LISA 14 Arenguestluse kokkuvõte

LISA 15 Lapse arengu kirjeldus

LISA 16 Individuaalne arenduskava

LISA 17 Individuaalne arenduskava. Valdkond Eesti keel kui teine keel

LISA 18 Individuaalse arenduskava koostamise põhimõtted ja korraldus

LISA 19 Kõneravi kokkuvõte

LISA 20 Lapse koolivalmiduskaart